

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för kulturvetenskaper

1GN244 Samhällsorienterande ämnen för undervisning i förskoleklass och årskurs 1-3/verksamhetsintegrerad profil, 15 högskolepoäng

Social Sciences for teaching in pre-school class and school years 1-3/Teaching Practice Profile, 15 credits

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för konst och humaniora 2017-04-19

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2018

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Engelska B (Områdesbehörighet 2/A2). Matematik B, Naturkunskap A, Samhällskunskap A eller Matematik 2a/2b/2c, Naturkunskap 1b/1a1+1a2, Samhällskunskap 1b/1a1+1a2.

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- visa sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen,
- med utgångspunkt i de nationella kursplanernas centrala innehåll för förskoleklass och åk 1-3 redogöra för grundläggande fakta inom områdena historia, samhällskunskap, geografi och religionskunskap,
- diskutera faktorer av betydelse för att förstå historiska, samhälleliga och ekologiska förändringsprocesser,
- diskutera och argumentera för didaktiska ställningstaganden i relation till undervisning i förskoleklass och åk 1-3 i ämnena historia, samhällskunskap, geografi och religionskunskap,
- argumentera för stoffurval och didaktiska ställningstaganden i relation till måluppfyllelse av för verksamheten gällande styrdokument.

Delkurs 1, Introduktion till de samhällsvetenskapliga ämnena, 10 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- redogöra för centrala begrepp,
- redogöra översiktligt för olika metoder att söka, värdera och bearbeta källor och information samt hur de kan användas i undervisningen,

- redogöra översiktligt för människans uppkomst, forntiden i Sverige, hur spår från forntiden kan iakttas i vår tid samt hur detta kan användas i undervisningen,
- översiktligt redogöra för högtider och symboler inom kristendom, judendom och islam och för hur dessa förhåller sig till den vidare religiösa traditionen,
- återge några berättelser ur nordisk och antik mytologi samt ur judisk, kristen och muslimsk tradition, samt reflektera över deras användning i olika sammanhang och i undervisningen.
- redogöra för hur den lokala och regionala självstyrelsen är utformad i Sverige och hur detta kan användas i undervisningen,
- redogöra för grundläggande fakta om Sveriges politiska system på nationell nivå och för Sveriges roll som aktör på internationella och globala arenor samt hur detta kan användas i undervisningen,
- översiktligt redogöra för stads- och kulturlandskapens framväxt och hur detta kan användas i undervisningen,
- översiktligt redogöra för viktiga miljöfrågor ur ett lokalt och globalt perspektiv samt hur dessa kan användas i undervisningen.

Delkurs 2, Att undervisa i de samhällsorienterande ämnena, 5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- identifiera, värdera och använda källmaterial som är lämpliga för SO-undervisning om närområdet,
- argumentera för stoffurval, didaktiska ställningstaganden och bedömning av eleverns kunskapsutveckling i anslutning till en tematisk planering för undervisning om närområdet som bygger på gällande styrdokument för SO-ämnena,
- använda relevanta metoder och källor i planering av undervisning om hemortens historia,
- identifiera platser och former för religionsutövning i närområdet, i historia och nutid,
- diskutera religionens roll i närsamhället, ur ett nutida och historiskt perspektiv, med särskilt fokus på kristendomens roll i skolans värld.

Innehåll

Kursen syftar till att ge de studerande grundläggande ämneskunskaper och ämnesdidaktisk kompetens samt en inblick i de samhällsorienterande ämnenas specifika och ämnesövergripande karaktärer. Den inledande delkursen fokuserar främst på ämnesinnehåll i respektive ämne och den avslutande kursen är en tematiskt upplagd kurs där studenterna omsätter ämneskunskaper i tänkt undervisning. Kopplingen till yrkespraktiken stärks genom verksamhetsintegrering.

Delkurs 1 Introduktion till de samhällsvetenskapliga ämnena 10 högskolepoäng

Delkursen ger en introduktion till de samhällsorienterande ämnena och ämnesdidaktik. Ämnesinnehållet i denna delkurs är nära relaterat till det centrala innehållet för undervisning i de samhällsorienterande ämnena i årskurs 1-3. Delkursen introducerar begrepp och stoffinnehåll på en grundläggande nivå.

Delkurs 2 Att undervisa i samhällsvetenskapliga ämnen 5 högskolepoäng

Delkursen bygger vidare på grunderna från den första delkursen och fokuserar ytterligare på undervisning i samhällsvetenskapliga ämnen. Det centrala innehållet för undervisning i de samhällsorienterande ämnena är utgångspunkt för delkursen. Under kursen ges exempel på och praktisk träning i hur undervisning om närsamhället kan bedrivas. Studenterna får i en skriftlig uppgift träna sig i tematisk planering med utgångspunkt i gällande styrdokument. Uppgiften kopplas till verksamhetsintegrerat arbete under kursen.

Vid undervisning som i schemat markeras som seminarium, exkursion eller övningar gäller obligatorisk närvaro.

Professionsbas och professionell progression

Kursen förbereder den studerande för kommande VFU-period III och de mål som finns angivna i denna kursplan.

De studerande planerar och redovisar gruppvis ett tematiskt upplagt arbetsområde kring undervisning om närområdet. Studenterna diskuterar arbetsområdet med sina respektive handledare inom den verksamhetsintegrerade profilen och genomför delar av planeringen i praktiken under de verksamhetsintegrerade delarna av kursen.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Den första delkursen bygger på de fyra SO-ämnenas vetenskapliga och didaktiska grund. Studenterna får här ta del av respektive ämnes vetenskapliga förhållningssätt. I kursen får den studerande träning i att söka, värdera och bearbeta information och redovisa sina kunskaper i tal och skrift genom planering och redovisning av ett tematiskt upplagt arbetsområde. I samband med skriftliga redovisningar tränas det akademiska skrivandet.

Undervisningsformer

Undervisningsformerna utgörs av föreläsningar, seminarier, exkursioner, studiebesök, övningar och verksamhetsintegrerade delar. I kursens studieguide preciseras de undervisningsmoment som är obligatoriska. Frånvaro kompenseras i samråd med lärare vanligtvis med begränsad paperuppgift.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart. För betyget VG på hela kursen skall betyget vara VG på minst 10 hp. Examination i samband med seminarium, övningar och exkursioner sker genom obligatoriskt deltagande.

Delkurs 1 examineras genom skriftlig salstentamen och paperuppgifter.

Delkurs 2 examineras genom en skriftlig planeringsuppgift i grupp som diskuteras i

seminarietorm och en individuell paperuppgift. Uppgiften är kopplad till verksamhetsintegrerat arbete under kursen.

Studenter som ej godkänts vid ordinarie examination ges möjlighet till omexamination i enlighet med universitetets lokala regler.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studenter som genomfört kursen och de studenter som deltar vid nästa kurstillfälle.

Kursvärderingen genomförs anonymt. Kursvärderingen arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Övrigt

Kursen ingår i grundlära­r­pro­gram­met.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1, Introduktion till de samhällsvetenskapliga ämnena, 10 hp

Améen, L. *Stadens gator och kvarter*, kompendium ca 20 s.

Barnets rättigheter, FN:s barnkonvention, www.regeringen.se

Berghund, Jenny & Gunner, Gunilla (red.). *Barn i religionernas värld* Stockholm: Liber. Senaste upplagan, 130 s.

Hedin, Christer, *Abrahams barn: vad skiljer och förenar judendom, kristendom och islam?* Dialogis förlag. Senaste upplaga. 274 sid.

Lindström, Dan *Fortid i Sverige: En introduktion*. Natur och kultur. Senaste upplagan, 132 s.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11, Skolverket (tillhandahålls på kursens lärplattform), ca 20 s.

Møller, Jens Peter (2003) *Geografididaktik. Perspektiv och exempel*. Liber (tillhandahålls på kursens lärplattform), 120 s.

Norén Bretzer, Ylva *Sveriges politiska system*, Studentlitteratur. Senaste upplagan, 265 sidor.

Odenstad, Christina, *Ämnesdidaktik för SO-ämnena: för grundskolan*. Gleerup. Senaste upplagan (i urval, ca 76 s.)

Kompletterande material tillhandahålls på kursens lärplattform, ca 30 sidor.

Delkurs 2, Att undervisa i samhällsvetenskapliga ämnen, 5 hp

Berghund, Jenny & Gunner, Gunilla (red.). *Barn i religionernas värld* Stockholm: Liber. Senaste upplagan (i urval, ca 100 s.)

Löfstedt, Malin (red.) *Religionsdidaktik - mångfald, livsfrågor och etik i skolan*. Studentlitteratur. Senaste upplagan. 219 s.

Norén Bretzer, Ylva *Sveriges politiska system*, Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan, 265 sidor.

Odenstad, Christina, *Ämnesdidaktik för SO-ämnena: för grundskolan*. Gleerup. Senaste upplagan (i urval, ca 45 s.)

Sanderoth, Ingrid, *Plats - identitet - lärande: närområdesstudier i skolan*, Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan (i urval, ca 180 sidor)

Svanberg, Ingvar, Westerlund, David och Anderas Wadensjö (red.) *Religion i Sverige, Dialogos*. Senaste upplagan (i urval ca 100 sidor)

Vernersson, Folke *Undervisa om samhället. Didaktiska modeller och läraruppfattningar*. Studentlitteratur. Senaste upplagan (i urval ca 200 s.)

Kompletterande material tillhandahålls på kursens lärplattform, ca 30 sidor.